

ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ РОЗВИТКУ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітня програма	Екологічна безпека
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна)/ дистанційна/змішана
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній
Обсяг дисципліни	Загальна кількість годин — 60 Лекцій — 18 Семінарських занять — 18 Самостійна робота - 24
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, поточний контроль
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ViewSchedule.aspx?v=1dd0dc3a-96af-4e01-8c85-10e4b9b50d65
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Піхорович Василь Дмитрович. fanja.new@gmail.com Практичні / Семінарські: науковий ступінь, вчене звання, ПІБ, контактні дані
Розміщення курсу	https://drive.google.com/drive/u/0/folders/19nmdEmATe02166TvvkmgJzigi_dIbVMcL

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Загальна теорія розвитку – це наука про загальні закономірності та форми розвитку в суспільстві, природі та мисленні. В курсі викладаються головні принципи та закони загальної теорії розвитку в тому вигляді, як вони склалися в традиції класичної європейської філософії з одного боку і як вони відобразилися в розвитку природничих та суспільних наук – з іншого.

Мета курсу полягає у формуванні у студентів основ теоретичного мислення, тобто звички розглядати проблеми своєї сфери діяльності в динаміці і органічному зв'язку зі світом, який постійно розвивається, вміння вичленяти дійсно прогресивні, революційні тенденції в науці,

техніці, суспільному житті і навіть у власному особистісному становленні, розуміння шляхів того, як їх можна підтримувати і розвивати.

Загальна теорія розвитку спрямована формування наступних загальних компетентностей:

1. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
3. Навички міжособистісної взаємодії
4. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Одним із результатів навчання має стати формування навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичного мислення і самокритичності.

Також вона покликана сприяти формуванню таких фахових компетентностей як:

1. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук
2. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти матимуть змогу набутися наступні знання, здатності та вміння, спрямовані на формування даних компетентностей:

- знання основних філософських, природничих та суспільно-наукових теорій розвитку, принципів їх формування та сучасних їх інтерпретацій;
- вміння застосовувати принцип розвитку та всезагального зв'язку для поглибленого аналізу ситуації в економіці та соціальній сфері;
- вміння розглядати конкретні економічні та соціальні проблеми сучасності крізь призму принципу збігу історичного та логічного;
- вміння користуватися методом сходження від абстрактного до конкретного при вирішенні теоретичних та практичних задач.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Загальна теорія розвитку» спрямована на те, щоб інтегрувати в єдине ціле знання, які отримані студентами ще в школі та за час навчання в університеті, чим підготувати для їх для входження в сферу теоретичної, тобто власне наукової культури, сформувані загальні методологічні засади для засвоєння спеціальних знань та формування практичних навичок в межах вибраної професії.

Для забезпечення освітнього процесу під час дистанційного навчання та більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни і засвоєння матеріалу використовуються система Електронний кампус, ресурси платформи дистанційного навчання «Сікорський», сервіси для організації онлайн-конференцій та відеозв'язку (наприклад, «Zoom», «Skype»), електронна пошта, месенджери (Viber, Telegram).

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Ідея розвитку в давньогрецькій філософії та в християнстві
Тема 2. Еволюція уявлень про розвиток в природничих науках
Тема 3. Ідеалістична діалектика в класичній німецькій філософії та матеріалістична діалектика
Тема 4. Рух як спосіб існування матерії.
Тема 5. Суперечливий характер розвитку
Тема 6. Про взаємовідношення прогресу та регресу
Тема 7. Метод сходження від абстрактного до конкретного як основний метод науки
Тема 8. Еволюційні теорії в сучасному природознавстві та соціології
Тема 9. Методологічні проблеми моделювання і прогнозування суспільних процесів

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Піхорович В.Д. Загальна теорія розвитку [Електронний ресурс]: підручник для студентів різних спеціальностей першого бакалаврського рівня вищої освіти. КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2019. – 154 с.
2. Рассел Б. Історія західної філософії / Б. Рассел. – Київ : Основи, 1995. – 759 с.
3. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення). [Електронний ресурс] / за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського, уклад. Л. В. Губерський, А. О. Приятельчук, І. В. Бойченко [та ін.]. – Київ : Знання, 2009. – 624 с. – Режим доступу : <https://pidruchniki.com/1584072037663/filosofiya/filosofiya> – Назва з екрана.
4. Філософія: підруч. [Електронний ресурс] / за ред. М. І. Горлач, В. Г. Кремень, В. К. Рибалко – Київ. – 2010. – Режим доступу: http://platon.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/filosofija_pidruchnik_red_gorlach_m_i_kremen_v_g_ribalko_v_k_2010/27-1-0-3637 – Назва з екрана.
5. Філософія: хрестоматія / за ред. Л. Г. Дротянко, О. А. Матюхіної, В. І. Онопрієнко – Київ : Вид-во Нац. авіаційного ун-ту. «НАУ-друк», – 2009. – 244 с.

Допоміжна література

1. Босенко В. А. Всеобщая теория развития: наук. вид. / В. А. Босенко. – Киев : 2001. – 468 с.
2. Босенко В. О. До питання про діалектику взаємовідношення «вибуху» і «стрибка» в процесі руху : монографія / В. О. Босенко. – Київ : Либідь, – 1961. – 131 с.
3. Валлерстайн И. Миросистемный анализ: Введение / пер. Н. Тюкиной / И. Валлерстайн. – М. : Изд. дом «Территория будущего», 2006. – 248 с.
4. Гегель Г. Феноменология духу / Г. Гегель. – Київ: Основи, 2004. – 550 с.
5. Гегель Г. Энциклопедия философских наук / Г. Гегель. – Т. 1. – М. : Мысль, – 1974. – 452 с.
6. Гегель Г. Кто мыслит абстрактно? / Г. Гегель. Работы разных лет. В 2-х т. – Т. 2. – М. : Мысль, 1970. – С. 367–394.
7. Гейзенберг В. Физика и философия. Часть и целое / В. Гейзенберг. – М. : «Наука», – 1989. – 400 с.
8. Глушков В. М. Гносеологическая природа информационного моделирования / В. М. Глушков

- // «Вопросы философии». – М. : 1963. – № 10. – С. 13–18.
9. Декарт Р. Рассуждение о методе / Р. Декарт. – В 2-х т. – Т. 1. – М. : Мысль, 1989. – С. 250–296.
10. Докінз Р. Эгоїстичний ген / Р. Докінз. – Київ: Клуб сімейного дозвілля, – 2017. – 540 с.
11. Згуровський М. З. Методика побудови сценаріїв розвитку України з використанням SWOT-аналізу / М. З. Згуровський, К. В. Переверза // Системні дослідження та інформаційні технології. – Київ, 2009. – № 2. – С. 7–17.
12. Кант І. Критика чистого розуму / І. Кант. – Київ : Юніверс, 2000. – 494 с.
13. Смолин Л. Возвращение времени. От античной космогонии к космологии будущего / Л. Смолин. – М. : АСТ, Corpus, 2014. – 384 с.
14. Пригожин И. Порядок из хаоса: Новый диалог человека с природой / И. Пригожин, И. Стенгерс. – М. : URSS, 2014. – 304 с.
15. Харарі Ю. Н. «Людина розумна». Історія людства від минулого до майбутнього / Ю. Н. Харарі. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 544 с.
16. Хокінг С. Кратчайшая история времени / С. Хокінг, Л. Млодинов. – СПб. : «Амфора», 2006. – 184 с.
17. Циммер К. Эволюция. Триумф идеи / К. Циммер. – М. : Альпина, 2015. – 568 с.
18. Штрубе В. Пути развития химии. От первобытных времен до промышленной революции. / В. Штрубе. В 2-х т. – М. : Мир, 1984.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
	Тема 1. Ідея розвитку в давньогрецькій філософії та в християнстві
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Синкретизм свідомості в формі міфології та в формі натурфілософії. 2. Уявлення про цілісність світу та його плінність в міфології та натурфілософських системах стародавнього світу. 3. Вплив давньогрецьких філософських уявлень на становлення концепцій сучасної науки. 4. Ідея творення світу богом в готовому вигляді та її вплив на становлення науки. <p>Основна література: 3, 4, 5</p> <p>Додаткова література: 4, 11, 17</p> <p>Завдання на СРС: Відмінне та спільне в уявленнях про світ міфології та філософії? Як вплинула антична філософія на уявлення про розвиток у сучасній науці?</p>

	<i>Які елементи діалектики були запозичені греками у Стародавньої Індії та Китаю?</i>
	Тема 2. Еволюція уявлень про розвиток в природничих науках
	<p>2. Уявлення про цілісність світу та його плинність в міфології та натурфілософських системах стародавнього світу.</p> <p>3. Вплив давньогрецьких філософських уявлень на становлення концепцій сучасної науки.</p> <p>4. Ідея творення світу богом в готовому вигляді та її вплив на становлення науки.</p> <p>5. Геоцентрична, геліоцентрична системи, проблема першопоштовху, небулярна гіпотеза Канта-Лапласа.</p> <p>6. Теорія еволюції Дарвіна та її вплив на сучасні наукові концепції.</p> <p>Основна література: 3, 4, 5</p> <p>Додаткова література: 4, 11, 17</p> <p>Завдання на СРС: Спільне та відмінне в античному та сучасному атомізмі. В чому полягає суть проблеми першопричини і як її можна вирішити? Приклади та критика перенесення ідеї еволюції Дарвіна в інші науки.</p>
	Тема 3. Ідеалістична діалектика в класичній німецькій філософії
	<p>1. Антиномії Канта.</p> <p>2. Поняття “речі в собі” та критика його з боку Фіхте.</p> <p>3. Поняття діяльності та його роль в подоланні кантівського дуалізму.</p> <p>4. Науковчення Фіхте — перша спроба моністичного розуміння розвитку.</p> <p>5. Натурфілософія Шеллінга — цілісність як динамічний процес.</p> <p>6. Проблема начала філософії у Гегеля. Проблема суперечності між методом та системою у Гегеля.</p> <p>Основна література: 1, 3, 4</p> <p>Додаткова література: 7, 9</p> <p>Завдання на СРС: Приклади та критика перенесення ідеї еволюції Дарвіна в інші науки. В чому полягає суть агностицизму як філософської та наукової позиції? Які ідеї Шеллінга вплинули на розвиток сучасної науки?</p>
	Тема 4. Рух як спосіб існування матерії
	<p>1. Уявлення про рух та поняття руху, проблема вираження руху в поняттях.</p> <p>2. Рух як спосіб існування матерії.</p> <p>3. Форми руху матерії.</p> <p>4. Форми руху матерії та проблема класифікації наук.</p> <p>5. Свідомість як фактор розвитку матеріальних форм.</p>

	<p>Основна література: 1, 3, 4</p> <p>Додаткова література: 1, 3, 4, 9</p> <p>Завдання на СРС: Де і коли вперше з'являється ідея руху як форми існування матерії? Чи може мати матерія початок і кінець?</p>
<p>Тема 5. Суперечливий характер розвитку</p>	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Суперечності мислення та суперечності в дійсності. 2. Проблема вираження суперечності в логіці понять. 3. Суперечність як джерело всякого руху та початок всякого мислення. 4. Поняття перетворення та проблеми з його опануванням в філософії та в науці. 5. Роль необхідності та випадковості в розвитку. <p>Основна література: 1, 3, 4</p> <p>Додаткова література: 7, 9, 12</p> <p>Завдання на СРС: Апорії Зенона та спроби їх вирішення. Антиномії Канта.</p>
<p>Тема 6. Про взаємовідношення прогресу та регресу</p>	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Циклічність розвитку. 2. Ідея “творчого руйнування”. 3. Взаємопроникнення і взаємоперетворення прогресу і регресу. 4. “Відмирання” як необхідна умова і основа життя. 5. Стрибокподібність в розвитку. <p>Основна література: 1, 3, 4</p> <p>Додаткова література: 16, 20, 22</p> <p>Завдання на СРС: Еволюція та революція – дві основні концепції розвитку. Приведіть аргументи за і проти дауншифтингу.</p>
<p>Тема 7. Метод сходження від абстрактного до конкретного як основний метод науки</p>	
	<ol style="list-style-type: none"> 4. Розуміння абстрактного та конкретного в формальній та діалектичній логіці. 5. Конкретне як цілісне, а не просто “різнобічне”, поняття “єдності різноманітного”. 6. Про роль фантазії для вченого та інженера.

	<p>7. Сходження від абстрактного до конкретного як заглиблення в сутність і збагачення поняття новими визначеннями.</p> <p>8. Практика як основа і критерій істинності теорії.</p> <p>Основна література: 1, 3, 4, 5.</p> <p>Додаткова література: 1, 9, 16.</p> <p>Завдання на СРС: Чи може абстрактне існувати в реальній дійсності? Приведіть аргументи за і проти вузької спеціалізації в освіті.</p>
Тема 8. Еволюційні теорії в сучасному природознавстві та соціології	
	<p>1. Еволюціоністські концепції в фізиці.</p> <p>2. Синтетична теорія еволюції.</p> <p>3. Екологічні проблеми сучасності з точки зору загальної теорії розвитку.</p> <p>4. Світсистемний аналіз як теорія соціальної еволюції.</p> <p>5. Концепція сталого розвитку з точки зору загальної теорії розвитку.</p> <p>Основна література: 1, 3, 5</p> <p>Додаткова література: 4, 5, 7, 16, 18, 19.</p> <p>Завдання на СРС: Чи можливий “кінець історії”? Яку роль грає особистість в історії?</p>
Тема 9. Методологічні проблеми моделювання і прогнозування суспільних процесів	
	<p>1. Гносеологічні основи моделювання соціальних процесів.</p> <p>2. Динамічні макроекономічні моделі з точки зору теорії розвитку.</p> <p>3. Інтуїтивні та формалізовані методи прогнозування.</p> <p>4. Комбіновані методи прогнозування соціальних процесів.</p> <p>5. Методологічні проблеми розвитку та застосування форсайт-технологій.</p> <p>Основна література: 2, 3.</p> <p>Додаткова література: 3, 6, 14.</p> <p>Завдання на СРС: Головні ідеї проекту ЗДАС В.М. Глушкова та можливість їх реалізації в сьогоденних умовах.</p>

Семінарські заняття

№	Назва теми семінарських занять та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу)
1	<p>Тема 1. Історичні форми діалектики як теорії розвитку</p> <p>1. Стихійна діалектика древніх греків.</p> <p>2. Основні етапи становлення діалектики в класичній німецькій філософії.</p>

	<p>3. <i>Матеріалістична діалектика.</i></p> <p>4. <i>Альтернативи діалектики.</i></p> <p>Основна література: 1, 3, 4, 5</p> <p>Додаткова література: 4, 11, 17</p> <p>Завдання на самостійну роботу: Колективний реферат на тему: “Еволюція ідеї еволюції в класичних філософських системах різних епох”.</p>
2	<p>Тема 2. Рух та розвиток.</p> <p>1. <i>Уявлення про рух в давній Греції.</i></p> <p>2. <i>Рух та переміщення.</i></p> <p>3. <i>Ідея кругооберту речовин в природі</i></p> <p>4. <i>Закон збереження маси та закон збереження енергії.</i></p> <p>5. <i>Ідея еволюції в природознавстві.</i></p> <p>6. <i>Проблема розуміння категорії перетворення.</i></p> <p>Основна література: 1, 3, 5</p> <p>Додаткова література: 7, 11, 17</p> <p>Завдання на самостійну роботу: Аналіз спроби вирішення апорій Зенона в романі “Война и мир” Л.М. Толстого.</p>
3	<p>Тема 3. Форми руху матерії та їх взаємозв'язок.</p> <p>1. <i>Механіка та механіцизм</i></p> <p>2. <i>Хімізм та організм.</i></p> <p>3. <i>Біологічна форму руху матерії.</i></p> <p>4. <i>Соціальна форма руху матерії.</i></p> <p>Основна література: 1, 3, 4.</p> <p>Додаткова література: 1, 4, 7, 15, 18</p> <p>Завдання на самостійну роботу: Як можливе ототожнення мислення і соціальної форми руху матерії?</p>
4	<p>Теми 4. Роль суперечності в пізнанні.</p> <p>1. <i>Закон виключення суперечності та області його застосування.</i></p> <p>2. <i>Проблема фіксації розвитку в логіці понять.</i></p> <p>3. <i>Ідея цілісності в розвитку.</i></p> <p>4. <i>Закон єдності та боротьби суперечностей.</i></p> <p>Основна література: 1, 3, 5</p> <p>Додаткова література: 7, 9, 12</p> <p>Завдання на самостійну роботу: Есе на тему “Чи народжується істина в суперечці?”</p>
5	<p>Тема 5. Про взаємовідношення прогресу та регресу</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прогрес та регрес як моменти розвитку. 2. Стрибокподібність розвитку. 3. Роль регресу в розвитку. 4. Закон заперечення заперечення. <p>Основна література: 1, 3, 5</p> <p>Додаткова література: 16, 20, 22</p> <p>Завдання на самостійну роботу: Дауншифтинг як соціальна проблема</p>
6	<p>Тема 6. Метод сходження від абстрактного до конкретного як основний метод науки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хто мислить абстрактно – освічені люди чи неосвічені? 2. Еволюція поняття конкретного в філософії та науці. 3. Роль чуттєвого образу в становленні поняття. <p>Основна література: 1, 3, 4.</p> <p>Додаткова література: 1, 9, 16.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: есе на тему” “Роль фантазії в науковій та інженерній творчості”.</p>
7	<p>Тема 7. Розвиток суспільного цілого та розвиток індивіда.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6.1.1.1. Про розвиток моністичного погляду на історію. 6.1.1.2. Еволюція вчень про природу людини. 6.1.1.3. Естетика як логіка та теорія розвитку чуттєвого пізнання 6.1.1.4. Що таке особистість. 6.1.1.5. Проблема особистості в різних концепціях освіти. <p>Основна література: 1, 3, 4.</p> <p>Додаткова література: 1, 10, 12.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: організувати дискусійну платформу на тему: “Роль особистості в історії”.</p>
	<p>Тема 8. Еволюційні теорії в сучасному природознавстві та соціології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні концепції еволюції Землі та сонячної системи. 2. Теорії еволюції всесвіту та їх критика з точки зору філософії. 3. Синергетика як теорія розвитку. 4. Головні ідеї книг Дж. Даймонда “Зброя, мікроби та сталь” та Ю.Н. Харарі “Людина розумна”. <p>Основна література: 1, 3, 4, 5</p> <p>Додаткова література: 4, 5, 7, 16, 18, 19.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: Креаціоністська критика теорії еволюції.</p>

9	<p>Тема 9. Методологічні проблеми моделювання і прогнозування суспільних процесів</p> <p>1. Моделювання як метод наукового пізнання.</p> <p>5. Екстраполяція як метод прогнозування.</p> <p>6. Експертні методи прогнозування.</p> <p>7. Форсайт як технологія довгострокового прогнозування.</p> <p>Основна література: 2, 3.</p> <p>Додаткова література: 3, 6, 14.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: Проблеми прогнозування майбутнього в науково-фантастичній літературі.</p>
---	---

Форми та методи вивчення дисципліни.

Навчальні заняття з дисципліни “Загальна теорія розвитку” проводяться у формі лекційних та семінарських занять. Лекція проводиться в формі бесіди. Викладач пропонує питання, і допомагає аудиторії відповісти на них. Семінарські заняття проводяться в формі живої дискусії.

В ході підготовки до занять та в ході їх проведення буде застосовуватися метод проблемних груп, який в свій час започаткував В.О. Босенко — автор книги «Загальна теорія розвитку», деякі з ідей якої лягли в основу цього курсу.

6. Самостійна робота студентів

Основними видами самостійної роботи студентів є підготовка до аудиторних занять та написання творчих робіт. Такими роботами можуть бути есе чи коментарі до прочитаного в базовій та додатковій літературі. Також студентам пропонується самостійно підготувати відеоролик за самостійно обраною проблемою, яка мусить вирішувати за допомогою методів, засвоєних під час вивчення ЗТР. Поточний контроль знань може, за вибором студентів, здійснюватися як за результатами роботи на семінарах, так і за результатами творчих робіт.

Студент має виділити на підготовку до кожного заняття, включаючи підготовку п'яти творчих робіт за семестр часу не менше 2,5 год в розрахунку на кожну тему.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекцій, семінарських занять, а також відсутність на них не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для отримання певних позитивних результатів

вивчення дисципліни. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами ¹.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ²		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ³	≥ 15 балів	≥ 25 балів
	Семінарські заняття	Експрес-контрольна	+

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів і воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Дистанційне навчання

Відео-курс “Загальна теорія розвитку” буде розсилатися студентам окремо. За результатами проходження цього курсу студенти можуть написати тести, за якими можна отримати залік.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Загальна теорія розвитку» може викладатися для всіх студентів з особливими освітніми потребами.

¹ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

² Там само.

³ Там само.

Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Студенти за бажанням можуть вибрати різні види контролю:

1. Через написання творчих робіт з використанням знань, набутих при вивченні курсу, а семінарські заняття проводяться у вигляді бесіди чи дискусії, участь у якій не оцінюється у балах. В цьому разі кожен студент має підготувати 4 творчих роботи, за кожен з яких можна отримати до 25 балів.

2. Для тих, хто буде навчатися у асинхронному чи індивідуальному режимі за допомогою Гугл клас, надається можливість отримати залік за сумою балів, отриманих за відповіді на тестові завдання після самостійного вивчення кожної теми (до 10 балів за кожен з тем = 90 балів), плюс 10 балів за залікові тестові завдання. Час виконання тестів 15 хвилин на 10 тестів.

3. Для тих студентів, які навчаються у асинхронному режимі і не претендують на високі бали, можлива здача тестів по всьому курсу зразу без строгих обмежень у часі виконання (до двох днів). Таким чином можна набрати до 75 балів.

4. Відповіді на практичних заняттях плюс заліковий контроль у вигляді тестів.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Відповіді на семінарських заняттях	20	10	2	20
2.	Участь у обговоренні теми та доповнення на семінарських заняттях	40	5	8	40
3.	Заліковий контроль у вигляді тестів	40	5	5	40
	Всього				100

Якщо студента (ку) не влаштовує кількість набраних одним із зазначених вище способів протягом семестру балів, він (вона) має право анулювати їх і здавати залік у формі тестів з питаннями по всіх темах і можливістю набрати до 100 балів.

Семестрова атестація студентів

Сума стартових балів (аудиторна та самостійна робота) та балів за виконання залікових тестів переводиться у систему оцінювання згідно з таблицею:

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно

<i>64-60</i>	<i>Достатньо</i>
<i>Менше 60</i>	<i>Незадовільно</i>
<i>Не виконані умови допуску</i>	<i>Не допущено</i>

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено Ст. викладач кафедри філософії

Василь Піхорович.

Ухвалено кафедрою _____ (N 10 від 23.06.20)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №5 від 14.01.2021 р.)